

paa grund af Utilregnelighed, ikke bliver Spørgsmaal om at paastaa eller idømme Straf, er det Forhold, der skal bedømmes, dog af samme art som det, for hvilket Loven foreskriver Straf. Det er derfor hensigtsmæssigt at lade en saadan Sag behandle i Straffeprocessens Former uden Hensyn til, om der tillige nedlægges Paastand om Straf“

Det i *rigsdagssamlingen 1918-19 fremsatte forslag til lov om ægteskab* indeholdt ligeledes et særligt kapitel om behandling af ægteskabssager. Kapitlets regler svarede til de af familieretskommissionen foreslåede, men der var dog foretaget en række ændringer under hensyn til, at retsplejeloven ville være trådt i kraft inden dette kunne blive tilfældet med det foreliggende lovforslag. Blandt de bestemmelser, der som følge heraf var udeladt, var også bestemmelsen om, at omstødelsessager, som anlægges af det offentlige, behandles i strafferetsplejens former.

Senere under rigsdagsbehandlingen blev kapitlet om behandlingen af ægteskabssager overflyttet til retsplejeloven, jfr. lov nr. 300 af 30. juni 1922.

Efter rådets opfattelse er det mindre heldigt, at spørgsmålet om, hvorvidt en omstødelsessag skal behandles i den borgerlige retsplejes former eller i strafferetsplejens former, afhænger af, hvem der rejser sagen. Det stemmer næppe heller overens med almindelige retsplejemæssige principper at lade domsmænd medvirke ved behandlingen af omstødelsessager, jfr. herved § 91, stk. 3.

Når det er bestemt, at omstødelsessager, der rejses af det offentlige, skal behandles i strafferetsplejens former, skyldes det formentlig i alt væsentligt alene hensynet til sagens oplysning, jfr. *Hurwitz*, Den danske

Strafferetspleje, 2. udg., s. 24. Denne begrundelse for bestemmelsen synes imidlertid ikke at have større vægt, idet det offentlige har samme adgang til at føre bevis under en borgerlig sag som under en straffesag. En forudsætning for sagens behandling i den borgerlige retsplejes former må dog være, at der kan pålægges parterne mødepligt efter samme regler som vidner, jfr. udkastets § 450, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås derfor at ophæve § 684, stk. 1, nr. 7, således at sager om omstødelse, der rejses af det offentlige, fremtidig skal behandles i den borgerlige retsplejes former. Sagerne vil blive ægteskabssager, jfr. udkastets § 448.

Til nr. 21.

Da det forhold, der giver det offentlige ret til at kræve omstødelse, ofte vil give anledning til en straffesag, vil det være hensigtsmæssigt at kunne behandle spørgsmålet om omstødelse i forbindelse med straffesagen efter reglerne i kap. 89. Da det formentlig er tvivlsomt, om det offentlige kan betragtes som „forurettet“, jfr. § 991, stk. 2, i tilfælde, hvor det rejser krav om omstødelse, foreslås der som § 996 a indsat en bestemmelse, der udtrykkelig giver det offentlige adgang til at rejse krav om omstødelse i forbindelse med en straffesag.

Det bemærkes, at retten efter § 991, stk. 4, vil kunne nægte at behandle kravet om omstødelse, hvis behandlingen under straffesagen ikke kan ske uden væsentlig ulempe. Det må forventes, at denne bestemmelse navnlig vil blive anvendt, hvor der i forbindelse med omstødelsen opstår spørgsmål om fastsættelse af vilkår.